Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

El Coll

Rupit i Pruit

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Camí de Falgars d'en Bas a la Devesa - Pruit
Emplaçament	Sota del puig d'Afra, al costat de la masia del Torrent
Alçada:	1016 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud:	42.06487
Longitud:	2.46832
UTM Est (X):	456012
UTM Nord (Y):	4657115

Classificació

Número de fitxa	08901 - 33
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruit. També està regulat com a Àrea d'Expectativa Arqueològica pel mateix catàleg.
Data aprovació:	dv., 23/05/2014 - 12:00
Número inventari	IPA 23388
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 08185A01000019
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat

Data de registre de la fitxa: dc., 02/12/2020 - 08:14

Descripció

Masia aïllada formada per tres cossos adossats, que li confereixen una planta irregular. El volum principal presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener perpendicular a la façana principal i un ràfec de llates i mènsules de fusta disposat a tot el perímetre de la construcció. Està distribuït en planta baixa, pis i golfes, amb la façana principal orientada a migdia. En general les obertures són rectangulars, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes. La façana principal presenta un portal d'accés d'arc de mig punt adovellat, amb els brancals bastits amb carreus de pedra. Damunt seu hi ha dues finestres amb els ampits motllurats, la del pis amb guardapols integrat a la llinda. La llinda de la finestra del seu costat té unes motllures disposades a mode d'arc apuntat, amb el monograma de Jesucrist i una creu llatina central. Adossat a la banda de tramuntana hi ha un volum rectangular amb teulada d'un sol vessant, organitzat en un sol nivell i destinat, en origen, al bestiar. A la banda de llevant, cobrint pràcticament la meitat de la façana principal, s'adossa el tercer volum o cabana. És de planta rectangular, amb la coberta de teula àrab de dues vessants i el carener perpendicular a la façana, que està situada a migdia. Consta de planta baixa, pis i golfes. Presenta un gran portal d'arc de mig punt adovellat i un portal rectangular situat al seu costat, al qual s'accedeix mitjançant uns graons arrodonits. Del primer pis destaquen dues finestres rectangulars amb els permòdols motllurats d'estil goticitzant, i amb espieres inferiors. També destaca un gran rellotge de sol arrebossat i emblanquinat, amb el nom de la masia. De la façana de ponent destaca una finestra al pis amb l'emmarcament motllurat i una altra amb la llinda gravada amb una creu llatina damunt del Calvari. En general, la construcció està bastida amb pedra sense treballar de diverses mides, unida amb abundant morter de calç i amb les cantonades embellides amb carreus de pedra.

La cambreria, situada a la banda sud-est de la masia i actualment coneguda com a cal Cambrer, és un edifici de planta rectangular amb la coberta de teula àrab de dues vessants i el carener paral·lel a la façana principal, que està orientada a ponent. Consta de planta baixa, pis i golfes, amb les obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i les llindes planes. Les finestres tenen els ampits motllurats. Adossat a la banda de tramuntana d'aquest volum hi ha l'antic estable. Presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, distribuït en un únic nivell i amb la façana princiipal orientada a ponent. Presenta grans obertures rectangulars i un pilar bastit amb carreus de pedra ubicat al parament principal. L'interior està sostingut amb una solera de llates i bigues de fusta. Està bastit amb pedra sense treballar lligada amb abundant morter de calç.

La resta de volums que formen part de la finca són de factura més recent.

Història

La primera referència documental relacionada amb aquesta masia es troba en el fogatge de l'any 1497, on apareix mencionat "Lo Coll" i ubicat dins de la parròquia de "Prohit". Posteriorment, en el fogatge de l'any 1553, apareix mencionat "Joan Coll", també dins de la parròquia de "Sant Andreu de Pruyt". Tenim notícia que a l'interior, un dels portals de la primera planta té la llinda gravada amb l'any 1692.

Bibliografia

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de https://dtes.gencat.cat/rpucportal/ Núm identificació R05.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan (2014). *Catàleg de masies i cases rurals. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de https://dtes.gencat.cat/rpucportal/ Núm. identificació M06.

IGLÉSIES, Josep (1979). *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 455.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 262.

"Itineraris d'excursions per Collsacabra i Guilleries". *Els Cingles de Collsacabra*, 1984, any IV, núm. 15, p. 4.

NOGUERA, Antoni (1964). *Collsacabra*. Barcelona: Selecta, p. 139.

PARÉS I GANYET, Quirze (1985). *La despoblació rural i les masies del Collsacabra*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 471.

Enllaços d'interès:

http://invarquit.cultura.gencat.cat/
https://maselcoll.cat/
https://www.gnomonica.cat/index.php/inventari/inventari-10742